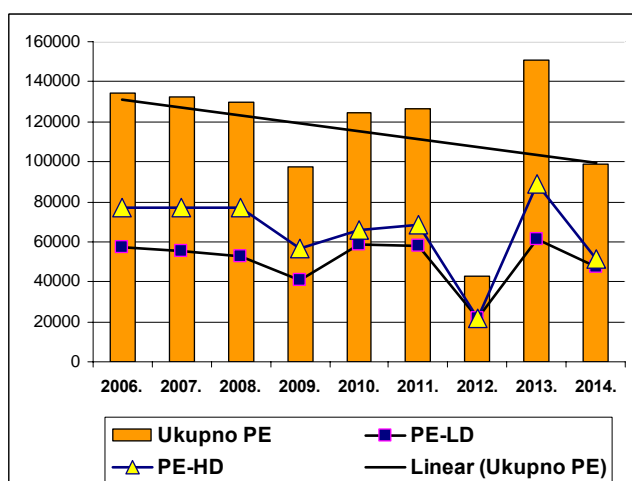

Proizvodnja i spoljnotrgovinska razmena plastičnih materijala i proizvoda od plastike u Srbiji u 2014.

Tokom 2014. u Srbiju je uvezeno plastičnih masa i proizvoda od plastičnih masa u vrednosti od 1,279 milijardi USD, a izvezeno u vrednosti od oko 751,9 miliona USD. Realizovan je spoljnotrgovinski deficit od 526,6 miliona USD

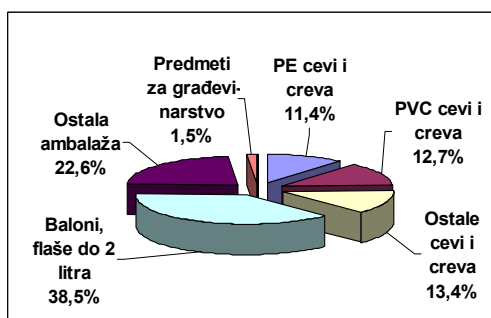
Proizvodnja

U 2014. u HIP-PETROHEMIJI, Pančevo, proizvedeno je 98.496 tona polietilena. Od toga, proizvodnja polietilena visoke gustine (PE-HD) iznosila je 51.334 tone, a proizvodnja polietilena niske gustine (PE-LD) 47.162 tone. U fabrici HIPOL iz Odžaka proizvedeno je 29.586 tona polipropilena.

SLIKA 1. Kretanje proizvodnje polietilena u fabrici HIP-PETROHEMIJA u Pančevu (manja proizvodnja u 2012. posledica je remonta i rekonstrukcije fabrike)

Tokom 2014. proizvedeno je 115.549 tona proizvoda od plastičnih masa, bez podataka za vreće i kese. S obzirom da je u prvih 6 meseci 2014. proizvedeno 3.930 tona vreća i kesa, može se proceniti da se ukupna proizvodnja plastičnih proizvoda kretala na nivou od oko 123 hiljade tona. Inače, podatke o plastičnim kesama vodi Agencija za zaštitu životne sredine. Takođe, proizvedeno je i 8.072 tone proizvoda od PS-E.

SLIKA 2. Struktura proizvodnje plastičnih proizvoda

TABELA 1. Ostvarena proizvodnja ploča, cevi i profila od plastičnih masa u 2014.

PROIZVOD	Proizvodnja, tone	Indeks 2013=100
Cevi i creva od polietilena	13.080	82,1
Cevi i creva od PP-a	4.169	99,5
Cevi i creva od PVC-a	14.526	101,8
Cevi i creva od ostalih plastičnih masa	3.180	101,0
Ostale cevi, creva i pribor za njih	5.441	173,1
Folije od polietilena	2.191	91,7
Folije i sl. od ostalih plast. masa, koje nisu ojačane, laminirane ili kombinovane	7	69,8
Ostale ploče, filmovi, folije i trake nečelijske strukture	338	77,5
UKUPNO	43.932	

TABELA 2. Ostvarena proizvodnja ambalaže od plastičnih masa u 2014.

PROIZVOD	Proizvodnja, tone	Indeks 2013=100
Vreće od polietilena	-	-
Kese od polietilena	-	-
Vreće i kese od ostalih plastičnih masa	-	-
Kutije, sanduci, gajbe i sl.	4.201	126,6
Baloni, flaše i sl. do 2 l	44.055	93,4
Baloni, flaše i sl. preko 2 l	1.378	106,4
Poklopci i zatvarači za boce	364	92,4
Bačve, burad i ostala ambalaža za transport	1.157	69,6
Ostala ambalaža	18.794	116,3
UKUPNO	69.949	

TABELA 3. Ostvarena proizvodnja proizvoda od plastičnih masa za građevinarstvo u 2014.

PROIZVOD	Proizvodnja, tone	Indeks 2013=100
Vrata i pragovi za vrata	691	51,9
Prozori i okviri za prozore	857	37,6
Ostali proizvodi za građevinarstvo	102	134,3
Montažni objekti	18	225,6
UKUPNO	1.668	

Uvoz plastičnih masa i proizvoda

Ukupna vrednost uvoza plastičnih masa i plastičnih proizvoda u 2014. iznosi 1.278.527.000 USD, što je povećanje od 1,8 odsto u odnosu na prethodnu godinu. Uvezene su 537.003 tone, uz rast od 2,7 odsto u odnosu na 2013. U strukturi uvoza, vrednosno posmatrano, **plastične mase** učestvuju sa 48,2 odsto. Realizovan uvoz ima vrednost od 616 miliona USD ili 358.512 tona. **Plastični proizvodi** čine 51,8 odsto uvoza, čija je vrednost 662,5 miliona USD, a

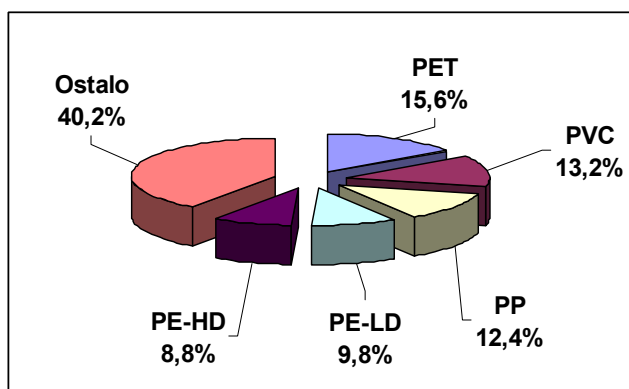
uvezena količina iznosi 178.491 tonu. S druge strane, posmatrajući uvezene količine, plastični proizvodi čine samo 33,2 odsto od ukupnog uvoza.

TABELA 4. Uvoz plastičnih masa i proizvoda od plastičnih masa u 2014.

PROIZVOD	Uvoz, USD u 1.000	Uvoz, tone
Plastične mase	616.029	358.512
Proizvodi od plastičnih masa	662.498	178.491
UKUPNO	1.278.527	537.003

TABELA 5. Uvoz plastičnih masa	UVOZ				
	2014.		Indeks 2014/2013	2013.	
	USD u 1.000	Tone		USD u 1.000	Tone
Linearni polietilen niske gustine, PE-LLD	17.177	10.023	93,3	18.419	10.401
Polietilen niske gustine, PE-LD	64.967	35.073	120,8	53.762	28.279
Ostali polietileni	38	40	16,5	230	159
Polietilen visoke gustine, PE-HD	51.232	31.621	93,6	54.725	32.518
Kopolimeri EVAC	1.602	656	84,0	1.906	858
Polietileni, ostalo	531	84	108,4	490	77
Polimeri etilena, ostalo	26.689	14.370	116,0	23.010	11.736
Polipropilen, PP	48.529	29.201	95,5	50.809	31.037
Poliizobutilen	323	92	183,5	176	46
PP, kopolimeri	28.604	15.201	104,6	27.348	14.976
Ostalo	598	392	89,8	666	160
Polistiren za ekspanziranje	33.244	15.808	96,2	34.546	15.924
Polistiren, ostalo	25.904	12.661	84,7	30.574	14.193
Stiren/akrilonitril, SAN	166	75	141,0	118	44
ABS	4.975	1.994	97,7	5.094	1.922
Ostalo	4.001	1.957	89,2	4.483	2.043
PVC, emulzioni, mikrosuspenziji	24.329	16.781	76,9	31.628	21.575
PVC, nepomešan, ostalo	23.118	20.662	91,2	25.359	21.214
PVC, neplastifikovan, ostalo	2.070	1.640	129,5	1.598	1.309
PVC, plastifikovan, ostalo	12.227	8.261	107,9	11.334	7.644
Ostalo	827	382	155,7	531	116
Polimeri i kopolimeri PVAC, PVOH i sl.	18.245	9.718	115,9	15.736	8.819
Poli(metil-metakrilat), PMMA	622	127	93,5	665	129
Akrilni polimeri, ostalo	23.605	13.248	97,2	24.492	13.927
Poliacetali, POM	356	121	95,1	374	139
Poli(etilen-glikol)	307	88	121,9	252	64
Ostali polieteri, ostalo	17.789	6.840	94,1	18.899	7.323
Polieteri, ostalo	524	128	131,7	398	83
Epoksidne smole	6.076	1.248	109,8	5.534	1.144
Polikarbonat, PC	1.513	473	113,0	1.338	396
Alkidne smole	8.959	5.040	104,2	8.600	4.420
Poli(etilen-tereftalat), PET	79.113	55.831	93,2	84.891	53.099
Poliester PET, ostalo	1.749	1.252	303,4	575	266
Poliesteri, nezasićeni, tečni	5.669	2.093	130,0	4.362	1.604
Ostalo	7.099	1.968	95,4	7.440	1.998
PA, -6, -11, -12, -6.6, -6.9, -6.10, -6.12	5.826	1.554	110,3	5.280	1.347
Poliamidi, ostalo	1.687	327	131,8	1.280	294
Urea smole, tiourea smole	12.243	21.579	114,6	10.683	19.223
Melaminske smole	725	220	107,4	675	193
Amino smole, ostalo	12.785	4.636	225,4	5.672	1.918
Fenolne smole	7.423	5.529	100,9	7.357	5.778
Poliuretani, PUR	7.373	1.759	96,7	7.625	1.881
Silikoni	3.640	530	140,4	2.593	405
Celulozni polimeri i ostalo	17.896	4.482	94,3	19.024	4.304
Ostalo	2.444	560	109,6	2.230	494
Otpaci, strugotine i sl.	1.210	2.187	506,3	239	529
UKUPNO	616.029	358.512	100,5	613.020	346.008

U strukturi uvoza dominiraju PET, PVC, PP homopolimeri i kopolimeri, PE-LD i PE-HD, čije učešće iznosi 58,8 odsto od ukupno uvezenih količina plastičnih materijala.

SLIKA 3. Struktura uvoza plastičnih materijala u 2014.

Prema podacima Uprave carina zabeleženo je 9.965 uvoznika plastičnih masa i/ili plastičnih proizvoda. Od toga, 192 preduzeća su realizovala oko 73 odsto uvoza. Među njima najveći uvoznik je FIAT AUTOMOBILI SRBIJA, Kragujevac, s vrednošću uvoza od skoro 100 miliona USD.

Potom slede TETRA PAK (preko 57,6 miliona USD); GORENJE, Valjevo; PEŠTAN BUKOVIK, Aranđelovac i TARKETT iz Bačke Palanke.

Sa aspekta zemlje porekla, najveći uvoz realizuje se iz Nemačke (188,2 miliona USD sa učešćem od 14,7 odsto u ukupnom uvozu), Italije (169,1 milion USD uz učešće od 13,2 odsto), Mađarske, Kine, Poljske, Austrije i Belgije.

Vrednosno posmatrano, najveći uvoz je ostvaren u sledećim kategorijama plastičnih proizvoda: proizvodi za transport i pakovanje robe (19,9 odsto), penasti proizvodi i oblici od duroplasta (9,1 odsto), kutije, sanduci i gajbe (4,4 odsto), poklopci i zatvarači (4,3 odsto) i monofilamenti (4,2 odsto).

Izvoz plastičnih masa i proizvoda

Ukupan izvoz plastičnih masa i proizvoda od plastike u 2014. realizovan je u vrednosti od 751.879.000 USD, što predstavlja smanjenje od 7,1 odsto u odnosu na 2013. Težinski posmatrano, izvezeno je 284.867 tona, što je smanjenje od oko 14 odsto u odnosu na prethodnu godinu. **Plastičnih masa** izvezeno je u količini od 124.489 tona u vrednosti od 193 miliona USD. Vrednost izvoza **plastičnih proizvoda** iznosi 558,8 miliona USD.

TABELA 6. Uvoz plastičnih proizvoda	UVOZ				
	2014.		Indeks 2014/2013	2013.	
	000 USD	Tone		000 USD	Tone
Monofilamenti, dimenzije popr. preseka >1 mm, od PVC-a	27.847	11.381	106,4	26.180	10.429
Ostali monofilamenti	10.805	2.462	113,1	9.553	2.031
Creva veštačka, od očvrnutih belančevina	5.417	275	120,8	4.485	219
Creva veštačka, od celuloznih materijala	829	58	103,6	801	55
Cevi i creva, bešavni, od polimera etilena, kruti	1.612	508	107,3	1.503	467
Cevi i creva od polimera etilena, kruti, ostalo	1.636	438	144,2	1.134	322
Cevi i creva od polimera propilena, kruti, bešavni	1.181	320	107,2	1.101	302
Cevi i creva od polimera propilena, kruti, ostalo	703	185	119,6	588	157
Cevi i creva, bešavni, od polimera vinil-hlorida, kruti	1.859	742	109,2	1.702	650
Cevi i creva, kruti, od ostalih plastičnih masa	3.575	961	29,9	11.956	2.366
Cevi i creva, fleksibilni za pritisak od 27,6 MPa	2.069	389	129,8	1.594	344
Cevi i creva, neojačani, bešavni, od PVC-a za dijalizatore	221	40	105,7	209	45
Ostale cevi i creva, neojačani, veštačka creva za kobasice	3.084	215	110,2	2.799	190
Ostale cevi i creva, neojačani, ostalo	16.741	3.443	105,6	15.848	3.284
Cevi i creva, ostala, neojačani sa priborom	698	94	128,7	542	84
Ostale cevi i creva, ostalo	5.139	1.066	88,5	5.810	1.194
Pribor za cevi i creva	11.907	949	103,1	11.548	887
Pokrivači podova i tapete od impregnisane podloge	1.011	492	80,9	1.249	550
Pokrivači podova i tapete od PVC-a, ostalo	1.606	693	106,6	1.507	621
Pokrivači podova i tapete od ostalih plastičnih masa	804	309	154,9	519	275
Trake u rolnama, širine <=20 cm, od PVC-a ili PE, prevučene kaučukom od PP-a, ostalo	15.174	1.970	117,5	12.911	1.847
Ploče samolepljive, listovi i sl., ostalo	18.131	2.475	95,0	19.093	2.223
Ploče, listovi od PE, nelaminiran PE film, debljine 20-40 µm	2.235	517	106,0	2.108	479
Streč film	7.814	3.451	87,2	8.963	4.071
PE film, debljine 20-40 µm, ostalo	22.206	6.062	176,8	12.560	3.723
Oblici od polimera etilena	11.304	4.785	99,7	11.349	4.423
BOPP	21.299	6.685	108,2	19.692	6.098
Oblici od PP-a, filmovi, folije	10.178	3.088	130,7	7.785	2.234
Ploče i sl. od polimera stirena, nelaminirani	6.760	1.476	97,0	6.968	1.555
Oblici od PVC-a	12.523	3.656	106,5	11.755	3.313
Oblici od akrilnih polimera	4.960	1.140	105,6	4.696	1.074

NASTAVAK TABELE 6. Uvoz plastičnih proizvoda	UVOZ				
	2014.		Indeks 2014/2013	2013.	
	000 USD	Tone		000 USD	Tone
Oblici od polikarbonata, nelaminirani	4.579	615	156,3	2.940	544
Oblici od PET-a	3.107	978	198,0	1.569	491
Ostali oblici od PET-a, nezasić. poliestera, celuloze, PA i sl.	11.067	2.700	110,5	10.016	2.302
Penasti proizvodi i oblici od duroplasta	60.165	14.479	97,4	61.765	14.440
Proizvodi za sanitarije	10.272	2.282	115,8	9.206	2.048
Kutije, sanduci, gajbe i sl.	29.467	15.000	120,7	24.407	11.619
PE vreće i kese	11.412	3.207	100,7	11.332	3.858
Ostale vreće i kese	7.389	1.416	112,5	6.567	1.115
Baloni, boce i sl. v<=2 l	7.182	2.342	123,5	5.815	1.740
Baloni, boce i sl. v>2 l	1.943	458	112,2	1.731	432
Kalemovi i sl.	767	199	132,7	578	209
Zapušači, poklopci, zatvarači	28.261	6.013	115,1	24.562	5.161
Proizvodi za transport i pakovanje robe	131.701	49.523	88,5	148.832	59.112
Posuđe i proizvodi za domaćinstvo	13.738	2.293	114,8	11.965	2.384
Rezervoari i sl. sudovi, zapremine veće od 300 l	788	219	69,5	1.133	371
Vrata, prozori i okviri	8.840	3.991	109,2	8.092	3.656
Ostali proizvodi za građevinarstvo	14.086	3.105	117,3	12.006	2.599
Ostalo	86.406	9.346	105,2	82.070	9.110
UKUPNO	662.498	178.491	103,0	643.094	176.703

U strukturi izvoza plastičnih masa, vrednosno posmatrano, najveće učešće ima polietilen visoke gustine (40,8 odsto, u vrednosti od 78,7 miliona USD). U kategoriji plastičnih proizvoda, kao i ranijih godina, dominira izvoz pokrivača podova (učešće od 16,3 odsto), u vrednosti od preko 91 miliona USD. Potom slede kutije i gajbe (vrednost izvoza oko 80 miliona USD sa učešćem od 14,2 odsto) i cevi i creva (11,2 odsto).

Treba konstatovati da je izvoz svih **plastičnih masa** znatno smanjen u odnosu na prethodnu godinu, sa ostvarenim indeksom 2014/2013 od samo 75.

Kod plastičnih masa je zabeležen spoljnotrgovinski deficit od 423 miliona USD, a kod plastičnih proizvoda oko 103,7 miliona USD.

Registровано je 4.495 izvoznika plastičnih masa i proizvoda od plastike, pri čemu je prvih 76 sa liste najvećih izvoznika realizovalo 84,8 odsto od ukupne vrednosti izvoza.

TABELA 7. Izvoz plastičnih masa i proizvoda	IZVOZ		
	2014.		Indeks 2014/13
	000 USD	Tone	
Polietilen niske gustine, PE-LD	62.657	37.425	74,3
Polietilen visoke gustine, PE-HD	78.689	47.464	70,5
Polipropilen, PP	21.923	13.746	58,8
Otpaci, strugotine i sl.	8.731	15.450	85,3
Ostalo	21.044	10.404	152,0
UKUPNO PLASTIČNE MASE	193.044	124.489	75,0
Monofilamenti, šipke i sl.	3.443	961	144,5
Creva, veštačka od očvrnutih belančevina	53.556	4.520	88,3
Cevi i creva	62.617	19.162	111,1
Ostale cevi i creva, veštačka creva za kobasice	6.405	488	97,8
Pribor za cevi i creva	19.065	3.498	120,5
Pokrivači podova i tapete	91.335	43.435	79,0
Trake u rolnama, samolepljive ploče i sl.	2.383	357	103,4
Ploče, listovi, streč film, PE film, oblici razni	29.218	11.115	99,5
Penasti proizvodi i proizvodi od duroplasta	55.402	14.556	105,5
Kutije, sanduci, gajbe i sl.	79.631	23.766	95,8
Vreće i kese od polietilena	11.082	4.413	112,0
Ostale vreće i kese	11.742	1.614	100,8
Baloni, boce, bočice i sl. proizvodi	27.279	9.759	115,2
Zatvarači, zapušači, poklopci	15.855	3.472	144,3
Proizvodi za transport i pakovanje robe	20.488	5.858	189,5
Ostalo	69.334	13.404	114,5
UKUPNO PLASTIČNI PROIZVODI	558.835	160.378	101,2
UKUPNO	751.879	284.867	92,9

Najveći izvoznik je HIP-PETROHEMIJA iz Pančeva sa izvozom od 137,76 miliona USD i učešćem od 18,3 odsto u ukupnom izvozu. Drugi po veličini izvoza je TARKETT iz Bačke Palanke sa izvozom od 81,1 miliona tona i učešćem od 10,8 odsto. Sledeći na listi su: KOTEKS VISCOFAN, Novi Sad i FIAT AUTOMOBILI SRBIJA, Kragujevac. Sva četiri najveća izvoznika prosečno su na nivou oko 80 odsto od vrednosti izvoza u odnosu na 2013.

Plastične mase i proizvodi izvozili su se najviše u Italiju (75,3 miliona USD sa učešćem od 10 odsto), Bosnu i Hercegovinu (64,3 miliona USD i učešće od 8,5 odsto), Rusku federaciju (8 odsto), Nemačku (6,8 odsto), Bugarsku (5,9 odsto) i Hrvatsku (5,9 odsto).

*Aleksandra Mihajlović
Dr Vojislav Bogdanović*